

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 132-1867)

Originalt emne

Skole- og Undervisningsvæsen

Skole- og Undervisningsvæsen/Nordre Byskole

Skole- og Undervisningsvæsen/Skole- og Undervisningsvæsen i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 2. august 1867](#)
- 2) [Byrådsmødet den 24. oktober 1867](#)
- 3) [Byrådsmødet den 16. april 1868](#)
- 4) [Byrådsmødet den 28. maj 1868](#)
- 5) [Byrådsmødet den 24. september 1868](#)
- 6) [Byrådsmødet den 7. januar 1869](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 2. august 1867 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 132-1867)

Da Elevantallet i Friskolen tiltog saa meget, at det er en nær Fremtid vilde blive nødvendigt at udvide Bygningen og ansætte flere Lærere, og en væsentlig Grund til den store Freqvents formentlig maatte søges i, at mange Forældre, der ingenlunde hørte til den fattige Klasse, satte deres Børn i Friskolen istedenfor i Betalingssskolen for at spare Skolepengene, var der reist Spørgsmaal om at paalægge saadanne forældre, i Overensstemmelse med Lov 8de Marts 1856, at betale Skolepenge for deres Børn. Under denne Sags Behandling i Communalbestyrelsen draget stærkt i Tvivl; det blev fremhævet,

at man ikke kunde indskrænke sig til at paalægge de enkelte Forældre, man vilde ramme, at erlægge Skolepengene; men man maatte paalægge alle Forældrene at betale, og kunde kun som Undtagelse fritage Nogen. Væsenligt direkte Fordeel vilde Foranstaltningen kun bringe Lærerne, hvem Skolepengene efter Loven maatte tilfalde: Kommunen vilde kun spare c. 400 Rdr., som nu udredes til Lærerne istedenfor Skolepenge, og den Fordel, Kommunen inddirecte skulde vinde, at Friskolens Freqvens formindskedes, vilde ikke opnaaes; snarere kunde man antage, at Mange, der nu vare utilbøielige til at sætte deres Børn i Friskolen, netop fordi der Intet betales, ikke vilde betænke sig derpaa, naar det blev en betalingskole. Det var desuden ikke blot Skolepengene, der nu afholdt Forældrene fra at sætte deres Børn i Betalingsskolerne, men fuldt saameget de andre Udgifter, der ere forbundne med Skolegangen der, og vilde man endelig ramme dem, der uberettiget benyttede Friskolen, kunde det skee ved at sende Ligningskommissionen en Liste over saadanne Forældre og henstille til den at sætte dem i højere Skat, ligesom der ogsaa kunde være Anledning til at indføre Benævnelsen "Fattigskole" istedenfor "Friskole". Man vedtog, at affordre, Skolecommissionen en samlet Liste over de Forældre, som vil holde deres Børn i Friskolen, med Vedtegning om, hvem Skolecommissionen formener vilde have Raad til at betale Skolepenge efter Loven af 1856.

betalingskole. Det var desuden ikke blot Skolepengene, der nu afholdt Forældrene fra at sætte deres Børn i Betalingsskolerne, men fuldt saameget de andre Udgifter, der ere forbundne med Skolegangen der, og vilde man endelig ramme dem, der uberettiget benyttede Friskolen, kunde det skee ved at sende Ligningskommissionen en Liste over saadanne Forældre og henstille til den at sætte dem i højere Skat, ligesom der ogsaa kunde være Anledning til at indføre Benævnelsen "Fattigskole" istedenfor "Friskole". Man vedtog, at affordre, Skolecommissionen en samlet Liste over de Forældre, som vil holde deres Børn i Friskolen, med Vedtegning om, hvem Skolecommissionen formener vilde have Raad til at betale Skolepenge efter Loven af 1856.

Uddrag fra byrådsmødet den 24. oktober 1867 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 132-1867)

Der nedsattes en Comitee, bestaaende af H. C. Jensen, Gamst og Baes til nærmere at

gennemgaae en fra Skolecommissionen modtaget Liste over de Forældre, der havde Børn i Friskolen og derefter fremkomme med Forslag om der burde paalægges Skolepenge.

Uddrag fra byrådsmødet den 16. april 1868 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 132-1867)

I Anledning af Communalbestyrelsens Beslutning om at paalægge de Forældre, der havde Børn i Friskolen, at udrede Skolepenge til Lærerne istedenfor det Lønningstillæg (48 Sk. aarlig for hvert skolesøgende Barn), som hidtil var bleven udbetalt dem af Kæmnerkassen, var modtaget Meddelelse om, at denne Foranstaltning ikke kunde træffes alene for Friskolens Vedkommende, men ifald man ønskede den iværksat maatte udstrækkes til at gjælde for samtlige Skoler. Da det under disse Omstændigheder maatte ansees for tvivlsomt, om Beslutningen burde fastholdes, blev Sagen sendt Skolecommissionen til Erklæring. (See Mødet 28. Mai 1868.)

Uddrag fra byrådsmødet den 28. maj 1868 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 132-1867)

I Sagen om Skolepenges Indførelse havde Skolecommissionen erklæret, at da de Forældre, der have Børn i Borgerskolerne, allerede nu betale Skolepenge, vildet det af Ministereit Stillede Forlangende om at Skolepengene ogsaa skulde paalægges disse Forældre, saafremt man vilde indføre dem for Friskolens Vedkommende, allerede være fyldestgjort, og at der altsaa forsaavidt ikke var Noget til hinder for at lade den tagne Beslutning træde i Kraft; Skolecommissionen antog derhos, at man ved at benytte den Communalbestyrelse given Ret til at nedsætte Skolepengene vilde kunne nedbringe disses samlede Beløb til den samme Sum, som nu udbetales Lærerne i henhold til Skolelovens § 11. Under Discussionen herom blev det udtalt, at de Forældre, der have Børn i Borgerskolerne vel betale Skolecontingent, men ikke Skolepenge i Lovens Forstand, idet ingen Deel af Skolecontingentet tilfalder Lærerne som et Tilskud til deres Lønning. Naar

skolepenge efter Loven skulde paalægges disse Forældre enten saaledes, at det nuværende skolecontingent forøgedes med skolepengenes Beløb (2 RD - Rigsdaler), eller saaledes, at der af Skolekassen udbetaltes Lærerne en Deel af Skolecontingentet som Skolepenge, vilde Lærerne faa en betydelig Meerindtægt, som det ikke var hensigten at tilstaae dem, og Forældrene eller Skolekassen en betydelig Udgift.

At foretage Nedsættelser og Eftergivelser i Skolepengene for at nedbringe disses samlede Beløb ti den Sum, der nu udbetales Lærerne af Kæmnerkassen (48 Sk. af hvert skolesøgende Barn) vilde være stridende mod Loven, som kun tillader Nedsættelse for at lette Forældrene Byrden, men ikke for at formindske Lærernes Indtægter. Skulde altsaa Skolepenge indføres, maatte man enten søge at bevæge Lærerne til at give Afkald paa den Meerindtægt, de derved vilde blive berettigede til, at et saadant Afkald vilde det være i høj Grad utilraadeligt at søge at opnaae eller man maatte gjøre Indstilling til Ministeriet om, at Skolepengene kun skulde indføres for Friskolens Vedkommende. Man besluttede at gjøre en saadan Indstilling til Ministeriet. (See Mødet 24. September 1868)

Uddrag fra byrådsmødet den 24. september 1868 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 132-1867)

Fra Stiftsamtet modtoges meddelelse om, at Kirke- og Undervisningsministeriet havde befalet, at der paalægges de forældre, som havde børn i Friskolen, at udrede Skolepenge i henhold til lov 8. Marts 1856 § 11, uden at en tilsvarende foranstaltning træffes for de andre skolars vedkommende.

Uddrag fra byrådsmødet den 7. januar 1869 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 132-1867)

Da der fra Stiftamtet var modtaget meddelelse om, at Skoleraadet intet havde fundet at erindre imod, at det fra 1ste Januar 1869 at regne paalægges de forældre, der havde børn i Friskolen, at betale skolepenge i henhold til lov 8de Marts 1856 § 11, blev det overbragt

det eventuelle udvalg for Skolevæsenet nu at drage omsorg for denne foranstaltnings gennemførelse.

